

Szerkesztőség:

Medgyes, Vasut-utca 7.
A közlemények és hirdetések címen; előfizetési és hirdetési díjak a kiadó-hivatal címére küldendők.

Előfizetési árak:

Negyedévre 2 kor., egyes szám 16 fillér.

MEDGYESI UJSÁG.

Társadalmi hetilap.

Hivatalos hirdetések

100 szóig 10 korona, azonfelül minden 100 szó 3 kor.

Magán hirdetések meg-
egyezés szerint.

Nyilttér soronként 40 fillér

VIII. évfolyam.

Medgyes, 1912. február 4.

321. szám.

Figyelő.

Amiről már hetekkel ezelőtt irtunk: a „Magyaren und Sachsen, politischer Leitfadern für Deutsche“ című broszura, végre megszólaltatja az erdélyi német sajtót is. Egyetértően velünk megállapítja, hogy szemén szedett valótlanúságot tartalmaz a könyv s hogy a magyarországi németiség politikai vezérfonalát nem szolgálhatnak sorai és rosszindulatu tendenciái. De hát ki tanulhat abból politikai hitvallást, kinek íródott a füzet? A külföldnek, amely annyiszor vezetett félre a magyarság rovására. Bár a német sajtó is megróvással bírálja meg a kormányok ellen vádaskodó brosurát, — a közönség körében egyre terjed a könyv, vannak mégis, akik gondoskodnak terjesztéséről s így meg van az alkalom a mételey elhintésére, a gyűlölet szítására.

Ma vasárnap a medgyesi szegények, ha vannak ilyenek, nagyszerű napot érnek meg. A város gondoskodik meleg ételükről. Népkonyhát állított fel a városháza udvarán, ahol ingyen húst és teát oszt ki a jelentkezőknek. Ez a humanus, szociális intézmény mindenesetre a város vezetőjének előkelő gondolkodását hirdeti s Medgyest a modern városok közé sorakoztatja. Az új intézmény egyelőre egy hónapra van tervezve, Sturm főjegyző a felügyelője s ha beválik, állandósítsák.

A város memoramduma.

Irtuk, hogy a város képviselőtestülete küldöttség útján memorandumot fog átnyújtani a földmivelésügyi miniszterhez, a sertészárlatok enyhítése érdekében. A memorandum szövege, melyet az országgyűlési képviselő által vezetett küldöttség fog átnyújtani a következő:

„Nagyméltóságú Földmivelésügyi Miniszter Ur, Kegyelmes Urunk! Talán Nagyméltóságod előtt is tudva van, hogy Medgyes

A varázsvessző.

Minden szokatlannak, rendkívülinek meg vannak hívói, kétkedői. Hívói, kik a látottakban mindig egy emberfelettit, egy felsőbb — bár megfoghatatlan hatalmat vélnek; kétkedői, kiknél: az esemény megértésének lehetősége értelmi raktárukból hiányozván, minden rendkívülit egyenesen tagadásba vesznek és az ő értelmi kincsükkel igyekeznek megmagyarázni; mi ha nem sikerül kellőképen: legalább nevetségessé igyekeznek tenni. Szánandó, naiv lényeknek tartják ezek mindazokat, kik Tüköryné V betű formájára vágott fűzfavesszőjében hisznek. Ki hisz a huszadik században ilyen dajkamésében? .. Ki hiszi el, hogy egy közönséges fűzfavessző némelyeknek kezében olyan varázserővel bírjon, hogy egy tetszésszerinti területen vizet, petroléumot, sőt ezüstércet is megjelöljön? .. Senki! .. mondják a kétkedők. Az ilyenek a bibliai Mózes vesszőjében is kételkednek. Ré en volt, nem is lehet igaz. Ki látta? Ki ismerte Mózeszt? Eh, mese az egész. Különben is: a bibliát papok csinálták, tehát emberek s hogy

városban a sertés hetivásárok a természetes kedvező viszonyok folytán az utolsó évtizedben oly nagy lendületet vettek, hogy sertésvásáraink az ország legelsőbbjei közé tartoznak. Ezen körülmény folytán ugy Medgyesen, mint a mintegy 80 községre kiterjedő vidéken a sertésenyésztés is óriási arányokat öltött, úgy, hogy e gazdasági foglalkozás fontos közgazdasági tényezővé vált. A város sertésállománya 3000 darab, az ide gravitáló községeké 100—150.000 darab, 6—10 millió korona értékben. Medgyesnek van több nagy sertéshizlaldája és három szalámi-gyára, mely utóbbiaknak évi termelése megközelíti a 20 vagonrakományt. A füstölt és hentes husárunkban a külföld felé is nagy export fejlődött ki, míg élőállatokban állandó nagy a kivitel Budapestre és Bécsbe, hol levágásra közbiztonsági hidakra szállíttatnak.

Sertésvásáraink kifejlődött jelentős forgalmának azonban legnagyobb akadálya nézetünk szerint, a szigorúsága által a célt messze túlhaladó s ennek folytán káros kihatású sertésvész elleni intézkedések, melyek a 93000/898. számú miniszteri rendeletben foglaltatnak s amelyeknek a viszonyokra tekintettel nem levő végrehajtása valóságos csapás.

A 14 év óta fennálló rendeletnek eddig nem sikerült elfojtani a sertésvészt, mivel ezen sertésjárvány annyira befészkelődött, hogy kiirtása teljes lehetetlenség. Véleményünk szerint célhozvetőbbnek találjuk e rendelet szigorát elejteni oly módon, hogy ehelyett enyhébb intézkedéseket léptetnének életbe. Szigorú és célra nem vezető már a rendelet azon intézkedése is, hogy a sertésvésznek már egy esetben való fellépése, sőt már a gyanu alapján is a sertésvásár betiltandó. Képzeltető-e, hogy egy ilyen sertésállományu helyen folyton ne forduljanak elő gyanus esetek s hogy így a

ember képes legyen egy tengert vesszőjével kettéválasztani, hogy azon száraz lábbal átkelhesse... Mese, mese.

Nem szándékom a tüköryné varázsvesszőjét egyenesen égi csodának minősíteni, mert ezt meghatározni, mi, emberek, képtelenek vagyunk. De mint rendkívülivel mégis kell foglalkoznunk.

Vegyen bárki is kezébe egy fűzfaágat, formálja azt V betűhöz hasonlóvá, menjen ki a mezőre, rétre, álljon meg s mondja meg, van-e ott víz, petroléum, érc-ér? Ezt az embert meg én szeretném látni! Mert nem lehet ám mindenki Tüköryné. De ha egy annyi millió közül jelentkezik, szemfényvesztőnek, csalónak nevezik. Bár Tüköryné minden kritikán felül álló uriaszony s nem haszonleséssből vagy feltűnési viselkedésségből „fedezett” fel vizet és érc-eret.

Sokan foglalkoztak már ezen jelenség megfejtésével, de miután nyitjára nem jöhetek, humbugnak, mesének minősítették. Pedig, ha egy kissé gondolkoznak, el kell ismerjék, hogy ezen „találói” adománnyal bíró egyének viselkedése és érzése nagyon is hasonlít a hipnózisban lévő, hipnotizált

sertésvásárok megtartása folyton veszélyeztetve ne lenne? Így vagyunk most is. Egyes esetek 2 hónap óta fordulnak elő, de egyiktől a másikig a 30 napi határidő el nem telvén, a vásárokat bezárva kell tartani. Ez tavaszig fog eltartani, esetleg őszig, vagy télig.

A zárlat ideje alatt a kisgazda nem adhatja el sertéseit, nem juthat pénzhez, az árak esnek és a gazda szorult helyzetbe jut.

Nem kell bővebben magyaráznunk, hogy a város előljárósága indítatva érzi ezek folytán Nagyméltóságodhoz azon sürgős és nyomatékos alázatos kéréssel járulni, hogy méltóztassék ezen visszás helyzeten javítani s a város megterhelhetése nélkül sürgős intézkedéseket tenni.

Rámutatunk arra is, hogy az itteni piac elzárása által korántsem lehet megakadályozni a járvány elhurcolását, sőt bátran mondhatjuk, hogy a vásár elzárása csak alkalmat ad, a kevés ellenőrzés alatt álló községekből, ha a sertésvész fellépik, hogy a szokásos zugvásárok által a betegséget tovább hurcolják.

Elsősorban tehát a községek veendők szigorubb ellenőrzés alá. Megkísérendő a sertésvész fellépése esetén az azonnali hathatos elfojtása annak. Ezen irányban a városunkban létező sertésbiztosítási intézmény igen jó szolgálatot tesz s hajlandók volnánk ezen kizárólagos városi biztosítási intézményt a szomszédos községekre is kiterjeszteni, illetve ezen községeket is tagokul felvenni ezen alapba.

Azonkívül felette kívánatos volna a sertésvész elleni oltások foganatosítása a Hütira féle oltóanyaggal, ha a költségek hordozását legalább egyelőre a magas kormány vállalná el. Ajánjuk ezen célra városunkban a kísérleti állomás felállítását.

Mindezek keresztülvitelére azonban a

egyének viselkedésével, érzéseivel. Mig a vizet, érc-eret „találók” különös érzéseken mennek át: kézmegrándulás, nehéz lélegzés, fájdalom a test bizonyos részén, fejnnyomás stb. — addig a hipnózisban lévőek ugyanezt érzik aszerint, minő cselekedetekre szuggerrálja őket a delejező. Ezek érzéseit könnyen láthatjuk arcukról. A különbség csak az, hogy amazok ébren vannak, emezek pedig el vannak altatva: delejes álomban vannak. Ezeknek egy delejezőre van szükségük, hogy a kívánt dolgot véghez vigyék; amazoknak pedig egy fűzfavesszőre. Tehát mindkettőnek szüksége van „valamire” hogy rendkívülit produkáljanak.

Most az a kérdés merül fel, hogy nincsenek-e ezen „találók” is hipnotizálva? A kérdésnek megfelelni nehéz. Lehet, hogy igen, de lehet, hogy az érzés már kezdettől fogva magukbnn van, mely érzés, vagy mondjuk: adomány olyankor jelentkezik csak, amikor víz, petroléum érc-ér felett állanak. mindenesetre egy természetfeletti tehetségekre szóló képességre van szükség, hogy az ember „találói” lehessen. A fűzfavesszőt szükségtelennek tartom. De az is lehetséges,

jelenlegi m. kir. állatorvos egymagában, aki különösen a járási teendőkkel van elfoglalva, nem elegendő s ahhoz legalább még egy állatorvosnak kiküldése szükséges, ki a községbeli állatforgalmat ellenőrizné és a fentjelzett kísérleti állomást látná el és különös figyelmet fordítana a sertésvész elfojtására.

Nem kívánjuk ezen közegnek állandó idehelyezését, hanem csakis egy évre való ideiglenes kiküldését, hogy az itteni viszonyokat tanulmányozza és azok rendezésére javaslatot tegyen. Messzeható jótétemény volna ezen intézkedés, mely felülmúlja a pénzáldozatot. Ezen állami közeg mozdíthatná elő továbbá egyik-másik tervünket is: a konzumvásárok meghonosítását, amennyiben már mostan is a behajtott sertések nagy része az azonnali fogyasztásra és feldolgozásra fordíthatnak. Amennyiben tehát a sertések csakis fogyasztás és feldolgozás céljaira vitetnének a városból ki, a sertés-konzumvásárok minden körülmények közt megtarthatók volnának a sertészárlat tartama alatt is. Nem állhatna tehát semmi útjában annak, hogy Nagyméltóságod ilyen konzumvásárok megtartását engedélyezze, különösen akkor, ha ezen célra a szükséges állatorvos is rendelkezésre áll.

A város a maga részéről minden lehető el fog követni, hogy az állategészségügy fejlődésére a kívánatos intézményeket a leggyorsabban létesítse, amennyiben már az idén az új vágóhid felépül és a sertésvásártér a legmagasabb követelményeknek megfelelően berendezve lesz.

Ezeknek előrebocsátása után röviden megismételjük kérésünket, kérjük Nagyméltóságodat, hogy

1. A 93000/898. számú rendelet módosítása mellett a sertésvész esetére enyhébb rendszabályokat léptessen életbe.

2. A sertésvész elleni oltást vidékünkön nagyobb mérvben alkalmazni s e célra Medgyesen egy kísérleti állomást felállítani méltóztassék.

3. A sertéstenyésztést a községekben a legszigorúbban ellenőriztetni és a községeknek a városi biztosítási alapba való belépését elrendelni méltóztassék.

4. Méltóztassék a medgyesi sertés-konzumvásárokat engedélyezni és végül

5. Mindezen javaslatok foganatosítására legalább ideiglenesen egy állami állatorvost kirendelni méltóztassék.

Medgyes város képviselőtestülete.

A város ezt a memorandumot a megyei alispánhoz is betérjeszti támogatás végett.

hogy a kiválasztottaknál éppen a füzfavessző viszi a főszerepet.

Ha a delejezők hatalmát a hipnotizáltak felett elismerjük s nem mondjuk mesének és humbugnak ezt, hogy egy mindkét karját alig bíró ember székekből tornyot készít s azon — miután a delejező azt szuggerálta belé: hogy keze nem fáj — könnyedén felkuszik s a tetején fejére áll, mely műveltnél bizonyára erőre van szükség s különben is az illető minden egyéb, csak nem tornász, sajátságos, hogy a „találókat“ mégis szemfényvesztőnek nevezzük. Az illető jelleme előtt kalapot emelünk, de mosolyogva mondjuk szemébe, hogy tréfál; pedig meggyőződünk arról, hogy ismeretlen tájakon éppen azon a helyen jelentkeznek „érzései“, hol vizet stbt rejti a talaj magában. Ezt azonban a XX. században egy intelligens ember nem hiheti el, nem szabad elhinnie, mert különben babonásnak nevezik el s így közneveltség tárgya lesz. Pedig magában

Iparunk kinövéséi.

A legnagyobb hiba abban áll nálunk, hogy csakis tanulásra hajlammal nem bíró fiukat adnak ipari pályára, amikor ott is kellene tanulni és tanítani. De amikor az amugy is fennálló hiányok mellett — a tanító iparosok zöme — a tanoncokat nem a műhelybe, hanem a szak órán kívül, igen nagy ideig, mással foglalkoztatják, a tanonc-idő rövidre szabott tartama alatt, ha csak a tanoncok különös oknál fogva jobban chajtják az ipar elsajátítása körüli ismeretek megszerzését. A tanonc-idő tartamát legtöbb esetben a minimumra szállítják le, illetve állapítják meg, mert az ipartörvény erről sem intézkedik, de még ezen idő alatt is a tanonc — amint igaz is — csak játékkal tölti ifjúkorának aranynapjait. Az idő eljár, a tanonc segéddé lesz, akár nem tanult, akár nem ért a szakiparához. Hogy aztán az élet nehéz küzdelmeiben úgy a saját, valamint családjá, vagy hozzátartozói kenyerét miként lesz képes megkeresni, arról a mai napig is hallgat a krónika.

No de honnan tanuljon az a tanonc, amikor néhány iparos — tisztelet a kivételnek — még maga sem ért az iparához, mert őt sem tanították. Ha az idő elérkezik, a tanonc felszabadul s az ipartestületek révén megkapja a stilizált rajzokkal díszesen kiegészített, pecsétetes, rámba foglalható „Tanuló bizonyítvány“-t, pedig még akkor mit se tudnak az újszülött iparossegédek. Így aztán a munkakönyves segédek egyrésze minden számítás és tanácskozás nélkül megszabadulva a tanonckodás nehézségeitől, örömmel a nagyvilágba indulnak munkát keresni. A másik része — belátva kevés hiányos tudásukat — a felszabadító mestertől visszatérnek továbbképzés céljából még egy ideig.

Azok aztán, kik vándorutra kelnek munkakeresés céljából, nem mondjuk, hogy helyet nem kapnak, sőt igen sok helyet, mert sok ideig sehol se tűrik őket tudatlanságuk miatt. Miért? Mert mindent tudnak, csak a mesterséghez nem értenek, mert őket a tanonckodás ideje alatt kevésse oktatták az ipar titkaiba. Mig az életfentartásra pénzük és kitartásuk van, addig csak utazgatnak; hol van munkájuk, hol nincs keresetük.

Végre aztán anyagilag teljesen tönkre menve, belátják tanítómesterük és saját hibájukat, hogy ők mily kevésse értenek a megélhetésüket biztosítandó iparukhoz. A

— meg vagyok győződve — nem mer ellenmondani annak, hogy ennek a sokféle módon megnyilatkozó természetfeletti tehetségnek mégis van — ha egyéb nem, de valószínűsége, mely a bizonyostól már nincsen nagyon távol. Csak hogy amíg ezen tehetség olyan pozitív formában jelentkezik, hogy kénytelenek vagyunk annak valóságát elhinni: addig egy néhány évtizeddel öregebbek leszünk.

Ha a telepátianak és spiritizmusnak olyan komoly tudósok is meghódolnak, mint Crookes és Flammarion, miért ne hinnénk mi Tükörynek, aki füzfavesszőjének varázseréjét több ízben és kétségtelenül bebizonyította?

Hivőké, ájtatosoké, vallásosoké a menyneknek országa — mondja a biblia; hivőké, kutatóké, próbálkozóké a lehetetlenség legyőzése s a természetfeletti dolgok megértése, meghódítása.

Kosztolánszky István.

sok jövés-menés mellett lerongyolódva, pénz nélkül, távol falujoktól, más megyébe elhagyatottságukban a rossz és erkölcstelen utra kénytelenek térni. Utóvégre mint munkanélküli egyének, a rendőr hatóságok gondjaiba kerülnek, ahonnan is az iparossegédeink kényszerutlevéllel avagy néha tolonc uton haza és vissza illetőségi helyeikre küldetnek, illetve szállíttatnak; kezdetekről tanulni iparukat. Ide vezet a falusi rossz és helytelen tanoncnevelés is.

Számtalanszor hallottuk, hogy vannak iparosok, kik elszökött notárius tanoncokat rendesen nagy mentegetés és enyhítő körülmények felsorolása mellett egy évi, sőt néha pár hónap alatt akarnak bemutatni és felszabadítani. Hát hol van itt az ipar iránt felettébb megkívánandó kölcsönös istápolás, az előrehaladott külföld elemi ipari versenyre való előkészítés. Az 1884. évi XVII. t.-c. (ipartörvény) határozatlanul írja elő a tanonc képzési időtartamát, nem állapít sem minimális, sem maximális határt, csak a kontárok szaporodását mozdítja elő.

Az ipartörvény csak azt mondja ki, hogy: „A fölvetel alkalmával az iparos és a tanonc szülői vagy gyámjai közt a tanidő tartama stb. egyetértőleg állapítandó meg.“ Bizony sokszor az anyagi érdekek mellett agyonállapítják a tanidőt. Nézetünk szerint a tanonc 17. életévének betöltése előtt felszabadítható nem volna, nehogy lelkiismeretlenül járjanak el a tanoncszerződések megállapítása körül.

Minden tanonc kötelezendő lenne felszabadításakor a 3—4 évi tanonc-idő letelte mellett, az általa tanult iparból gyakorlati és elméleti szakvizsgát tenni. Ezen eredmények elbírálására pedig ipartestületi alkalmi bizottságok volnának szervezendők, mint szakképzettséggel bíró tényezők. Az irni nem tudó fiuk pedig tanoncokul egyáltalán felvehetők nem lennének, mert így ki volna zárva lehetősége annak, hogy műveletlen segédek illetve iparosok neveltessenek. Az iskolai képzettség kimutatása sarkalatos alapfeltétele lenne a tanonc felfogadásának. Ugyanis az iskolai képzettség hiánya miatt nem lehet megtagadni az ipartörvény szerint a tanonc lajstromszerű beiktatását, valamint a munkakönyv kiadását. Ez esetben mit tud a tanonc amikor segéddé, később mesterré lesz? Mi módon fejleszti üzleti tevékenységét? Hogyan lesz képes versenyezni a külföld hatalmas iparával?

Az ipartörvény revíziója annak idején elkerülhetetlen volt, mert kuruzslással nem lehet a kisipar nehéz és immáron elviselhetetlenné vált küzdelmein enyhíteni. Az ipartörvény utvesztőin ember legyen, ki minden akadály és kétely nélkül el tud igazodni.

A kevésbbé tanult kisiparos nagyon ki van téve a szabadipar leple alatt — a kereskedelmi szellem térfoglalására. Nagy az iparszabadság! A képesítést igen szűk korlátok közé kell zárni s a tanonckérdést szigorú ellenőrzés alá kell vetni. A tanoncnevelés nemcsak ipari, hanem nagy nemzeti érdek is képez, mert az ipar jövője a mai kor tanoncaitól volna remélhető, hogy a meglévő mérhetetlen bajokon is segítve legyen.

Francia-órákat ad

Schuster Fanny

441 3—3

Uj-utca 1.

Ujdonságok.

Az árvizek elleni védekezés.

A földmivelésügyi miniszter a vármegye útján a hatóságokhoz a következő rendeletet bocsátotta ki:

A vizáradások idejének közeledésére való tekintettel felhívom a Cimet, mindazoknak az előintézkedéseknek idejekorán való megtételére, amelyeket az árvédekezés sikerének biztosítása megkíván. Különösen pedig elvárom, hogy a Cim:

1. A törvényhatóság területén levő magánöblözeti és községi védművekre vonatkozó intézkedéseket szigorúan ellenőrizendik és az e részben tapasztalható hiányokkal vagy mulasztásokkal szemben azonnal és kellő eréllyel fog fellépni;

2. Megfelelően és erélyesen fog intézkedni, hogy az árvédekezési munkálatoknál esetleg igénylendő munkaerőnek és közerőnek a kellő időben való kiállítása akadálytalanul eszközölhető legyen;

3. Intézkedik az iránt, hogy az ártéri községek azt az előjárójukat, ki a fenyegető vizállás fellépésével az 1885. évi XXIII. t.-c. 149. §-ában körülírt rendelkezési hatalmat gyakorolni hivatott leendő, késedelem nélkül jelöljék ki;

4. Az illető társulatokkal vagy érdekeltséggel való érintkezés útján rendeletileg részletesen megállapítja azt, hogy az illetékes közigazgatási tisztviselők a felmerülhető szükség esetén a törvényhatóság területén levő, melyik töltésvonalon, illetve annak melyik szakaszán jognak az idézett törvény 150. §-a értelmében működni;

Értesitem emellett a Cimet, miszerint annak biztosítása végett, hogy a beállható árvédekezés alkalmával a m. kir. csendőrség vagy a hatósági közegek, mint az érdekelt ármentesítő társulatok működését kellően támogassa, a m. kir. belügyminiszter urat egyidejűleg megkerestem.

Abban a tekintetben, hogy az árvízveszély esetén szükségessé válható folytonos távirdai szolgálat berendezését a hatóságok ármentesítő társulatok, miniszteri biztosok vagy folyammérnöki hivatalok közvetlen megkereséseire az illető posta- és távirdaigazgatóságok, illetve az önállóan kezelt hazai vasutak igazgatóságai haladéktalanul elrendeljék és hogy a vizáradásra vagy védekezésre vonatkozó táviratok díjmentesen és elsőbbséggel kezeltesse az intézkedések a magyar királyi kereskedelemügyi miniszter ur részéről egyszersmindenkora megtétek.

Hasonlóképp a cs. és kir. hadügyminiszter és a m. kir. honvédelmi miniszter urak részéről tett általános intézkedésekkel és az egyes hadtestparancsnokságokkal létrejött és már közölt részletes megállapodásokkal kellőképpen biztosítva van, hogy a felmerülhető szükséghez képest a cs. és kir. hadsereg részéről az illető hadtestparancsnokságokhoz vagy az általuk esetleg kijelölt más katonai parancsnokságokhoz intézendő megkeresésre katonai segédletek, valamint robbantó eszközök és pontonok sürgősen rendelkezésre bocsáttassanak, továbbá, hogy a katonai erő nagyobb mérvű igénybevétele esetén, vagy ha az a helyi viszonyoknál fogva alkalmasabb ugyancsak a törvényhatóságok által az illetékes honvédelmi parancsnoksághoz intézendő megkeresések a m. kir. honvédség részéről is állíttassék ki katonai segédlet.

Budapest, 1912. évi január hó 5-én.

A miniszter helyett:

BARTÓKY, államtitkár.

Nyilvános elszámolás. A megyesi Magyar Polgári Körnek január 28-án megtartott műkedvelői előadásán felülfizettek: Dr. Novák Rezső 5 K, Salaty József 5 K, Szentferencendi zárda 4 K, Dr. Ipsen Frigyes 4 K, Dr. Breckner Frigyes 3 K, Dr. Román Dénes 3 K, Müller N. 2 K 60 fillért, Wafenschmidt 2 K 60 fillért, Fülöp Mózes, Nyáguj József, Ferenci Albert és D. Negrea János 2—2 K, Ambrosi N. 1 K, Oápay Antal, Haberpursch Frigyes 80—80 fillért és ismeretlen egyének összesen 2 K 60 fillért. Az előadásán megjelenteknek és a felülfizetőknek ez uton is köszönetét fejezi ki pártfogásukért a rendezőség.

A kaszárnya tervei. A városi építészeti hivatal most készítette el teljesen a laktanya terveit, amit a napokban terjeszt fel a város a honvédelmi miniszterhez. A honvédelmi miniszter a hadügyminiszter fogja a terveket végleges jóváhagyás végett áttenni.

Ipari szubvenció. A kereskedelmi miniszter az országos ipartanács kedvező véleménye alapján számos ipari vállalat kibővítéséhez járult hozzá. A kiutalt államsegélyek nagyrésze a textilipart illeti s így többek közt a nagydisznódi Fenn féle posztógyár ¼ millió korona befektetett álló tőke után részesült a megfelelő szubvencióban.

Reáliskola Kolozsváron. Kolozsváron egy reáliskola minél előbbi felállítása foglalkoztatja az irányadó köröket, különösen a Kereskedelmi Akadémia igazgatóságát. Eltekintve attól, hogy a három erdélyi reáliskola, a dévai, a székelyudvarhelyi és a brassói elszigetelt földrajzi fekvésüknél fogva nem is jöhetnek számításba. Brassón pl. az elmúlt tanévben mindössze hat érettségizett. A Kolozsváron felállítandó műegyetem eszméjét csak úgy lehetne komolyan felvenni, ha magában Erdély szívében, egy, a reál-tudományokra képezítő iskola is volna a három fellevezető iskola mellett. A kolozsvári Kereskedelmi Akadémia igazgatósága, dr. Széplaky Jánossal az élén, a gyakorlati élet terére lépett, midőn kimondotta, hogy egy reáliskola felállítását hathatósan támogatni kész, esetleg maga is megvalósítja. A reáliskola felállításának szükségessége oly erős visszhangra talált, hogy annak folyó évi szeptember havában való felállítása immár kétségtelen.

Elégett Gyermekek. Pár nappal ezelőtt Kiskapuson Székely János kiskoru leánya gondatlanság miatt összeégette testét. 31-én reggel a leányka súlyos égési sebeibe belehalt. A királyi ügyészség a vizsgálatot megindította.

Örmények estélye Erzsébetvárosban. Az erzsébetvárosi örmény ifjuság február hó 10-én este 8 órakor a Takarékpénztár szálloda nagytermében műsoros estélyt rendez. Az élvezetesnek ígérkező estély műsora a következő: 1. Örmény induló. Éneklők: Balog Mariska, Rozgonyi Irénke, Zakariás Zsófia urleányok. Zongorán kíséri Rozgonyi Ninuka urleány. 2. Megnyitó beszéd. Irta P. Podourian M. János mechitarista, felolvassa Gorove János ur. 3. „Vártánról“ költemény. Örményül szavalja Papp Gyula II. gimn. o. t. 4. „Szép Ilonka“. Melodráma. Szövegét írta Vörösmarty Mihály, zenéjét szerezte Erney József. Előadja: Török Blanka urleány, zongorán kíséri özv. Bittermann Gyuláné urnő. 5. Az örmény nemzet a századok folyamán. Irta Dr. Tiroyan Athanase mechitarista, felolvassa Dr. Száva András ur. 6. Dialog. Előadják: Gorove Annuska és Szentpéteri Mariette urleányok. 7. a) Hubay: Madárdal a „Cremonai hegedű“ című operából. b) Verdy: Részlet a „Traviata“ című operából. c) Marchezi: „La Tollette“. Éneklők: B. Mihály Bertalanné urasszony, zongorán kíséri Zintz Paula urleány. 8. „Figaró mulat“. (Triolog). Irta Bányász Zsigmond. Személyek: Figaró Vendel borbélysegéd: ifj. Török Árpád. Biró: Lengyel

Endre. Csori Zsiga, cigány: Bányász Zsigmond. 9. Allegoria. Személyek: Lengyel Pepike, Papp Erzsike, Zakariás Pepi, Zakariás Stefike urleányok és Gross Albert ur. Tárgya: Az örmény hadvezér a perzsákkal vívott csatában elesik. Menyasszonya keresésére indul, de nem találja. Ekkor a naphoz fordul és világosságot kér s kap. Háttérben a Hit, Remény és Szeretet képe tűnik fel s megtalálja jegyesét, ki hitt az Istenben, reménykedett a jobb tulvilági életben s meghalt a hazáért, mert szerette azt. Az estély legszebb humanus célt szolgál, mert a felebaráti szeretetet a tengeren túli lemezárólt örmények hátra maradt árváival akarja éreztetni. Az estély jövedelmét a Törökországban élő árva örmény gyermekeknek fogja juttatni. Helyárak: Családjegy 5 K, személyjegy 2 K, diák és karzatjegy 1 K.

Kiskapusi lutheránusok mulatsága.

Tegnap, szombaton este a kiskapusi ág. h. ev. egyház presbiteriuma a templomépítési alapja javára táncmulatságot rendezett az állami iskola helyiségében.

A Polgári Kör műkedvelői előadásáról beérkezett tudósítás jövő héten jön.

Forgalmi rovat.

A szállító közönség figyelmét felhívjuk az alábbiakra:

Miután a vasut a teherárak fel- és kiadásánál a *lerakási és felrakási* illetéket minden esetben a szállító terhére felszámítja, a közönség ezzel szemben megkövetelheti, hogy a darabárúként feladott vagy átvett teherárut a *fuvarszekérről le, illetve felrakja*.

A *lerakás* alatt azt értjük, hogy a vasut köteles a raktárhoz rakva érkezett fuvarszekérről saját munkásaival a darabokat lerakni és oda állítani, ahol az átvéttetik. A *felrakás* alatt az árunak a kiszolgáltatás helyéről a fuvarszekerekre való mozditása, illetve felrakása értendő.

Gyorsárut a feladónak kell leraknia és az átvétlenek kell a fuvarszekérről felraknia. Ha ezen teljesítményeket a feladó vagy az átvető kívánságára a vasut kivételesen elvállalja, ezen teljesítményekért a díjszabás I. rész e, pontja alatt megállapított illetékek szedetnek be.

Kivételek: a) oly küldeményeket, melyek egyenkint 750 kg-nál súlyosabbak (telt hordók kivételével) vagy 7 méternél hosszabbak, a feladónak kell leraknia és az átvétlenek kell felraknia.

b) Azokért az árukért, melyeket a határozmányok szerint a vasut tartozik le- vagy felrakni, a lerakási illetve a felrakási illeték akkor is beszedetnek, ha az illető teljesítményt a vasut beleegyezésével a feladó vagy az átvető vállalja el és teljesíti. M.

A medgyesi szeszgyárban egy jó karban levő „Kühne“-féle :

tengeri morzsoló

eladó, naponként 3—4 vagon munkaképességgel, motor- vagy gőzüzemre alkalmazható. 456

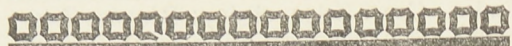
Mühle Árpád

kertészeti és magtenyésztési telepe

== TEMESVÁR. ==

Diszkvittelü főárjegyzék

kívánatra ingyen és bérmentve.

„Ajutorul“

: részvénytársaság fiókja :
1911 évi november 1-én megnyílt

MEDGYESEN

KISPIAC. Morscher-féle ház.

Lebonyolít mindenféle bank-
üzület

Különösen fogad betéteket
: és 1000 koronán felül :

☞ **6°**-ot fizet.

Kamat után az adót a taka-
rékpenztár fizeti!

416 10—26

VILÁG

POLITIKAI NAPILAP

— Kérjen mutatványszámot!

☞ Minden gondolkodó ☞
ember olvassa

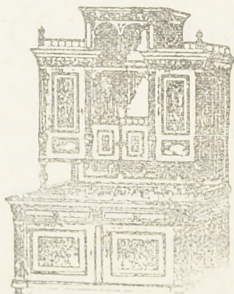
„VILÁG“ -0C!

Előfizetési ára:

Egész évre . . . 28.— K
Fél évre 14.— K
Negyed évre . . . 7.— K
Egy óra 2.50 K

:: hivatalnokoknak, tanítóknak kedvezmény. ::

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bpest, VII., Gyár-utca 4. sz.

T. c.

Bátorkodom a t. köz-
önség szives tudomá-
sására hozni, hogy a
Farkas-utcában
a bank épületében

butorraktárt és
temetkezési vállalatot

nyitottam. Amidőn is a t. közönséget biz-
tosítom, hogy mindenkor jó és csinos
butorokat, szolid árak mellett lágy- és
kemény fából raktáron tartok, kérem a t.
közönség szives pártfogását, tisztelettel

10-13 427

Mantsch József.

Nagy Károly gőzmosó gyára

KOLOZSVÁR. Malom-utca 4. sz.

Elvállalja gallérok, kézelők és min-
dennemű fehérneműek mosását és
fényvasalását. Vegyileg tisztít női- és
férfiruhákat jutányos árban. 458 1-26

Medgyesén képviseli:

: **Özv. Ipsen Mihályné** :

Farkas-utca 39.

Kútépítés

amerikai módszer szerint.

Helyszínén gyártott vasbeton gyűrűkből csinálók
kútát szükség szerint családi vagy gyári használatra.
A kút az eddigieknél sokkal olcsóbb és jobb. —
Forrás kutatása és desztillálása biztos sikerrel jár,
amit több száz teljes eredménnyel megépített kúttal
tudok bizonyítani.

Költség-előírányzat és helyszíni szemle díjtalan.
Az általam épített kútakért tíz évi jótállást vállalok,
fizetés csakis a munka átadása és eredménye esetén
teljesítendő. — Kútak munkálat alatt jelenleg Salgó
Dezso mérnök és dr. Dobozy Vilmos úrnál vannak
Nagyenyeden 455 2—25

Tisztelettel

Gábos Mihály

Erdély első kútépítő speciálistája

Fehéregyháza Nagyiküllő-megye.

Hol biztosítsuk magunkat?

Magyar Élet- és Járadékbizto- sító-Intézet mint szövetkezet

Budapest, Andrásy-ut 8. sz. (Saját ház.)

A szövetkezet elnöke: Gróf SZÉCHÉNYI ALADÁR. Az igazgató: Báró RUD-
NYÁNSZKI JÓZSEF. Elnök: FORRAY MIKLÓS, dr. LÉVAY ZSIGMOND,
— — — DÉNES TIBOR, VARGHA SÁNDOR vezérigazgató.

Össznyereség a biztosított tagok tulajdonát képezi és annak 70 %-a, teljesített befizetések
arányában e tagok között felosztatik.

Az intézet az életbiztosítás összes neveit műveli, jutányos díjak és előnyös föltételek
mellett. Ajánlja különösen a halál esetére szóló biztosítást a család ellátására, a kölcsönös
biztosítást a házastársak részére, a halál és elérés részére szóló vegyesbiztosítást, kiházasítási
biztosítást leányok részére, esetleg nevelési járadékokkal kapcsolatosan.

Ajánlja magánhivatalnokok részére a nyugdíj-biztosítás különböző neveit,
azonkívül özvegyi járadékbiztosítást és állami s közhivatalnokoknak nyugdíjaz-
tatásuk esetére lakbérjáradékokat. — Az összes biztosítási módozatoknál kíván-
ságára a rokkantsági kockázatot is elvállalja az intézet olyként, hogy munka-
képtelenség esetén a biztosított a díj fizetése alól fölmentetik.

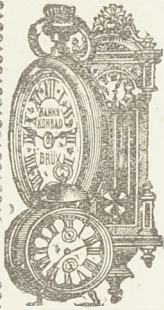
Az intézetnél orvosi vizsgálat nélkül is lehet a legelőnyösebb föltételek mellett
biztosításokat kötni.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál az intézet igazgatósága s Medgyesén

MOLNÁR ALADÁR

áll. isk. tanító, biztosítási főügynök.

447 3—3

Florenthal Vilmos

aranyműves, órás és látszerész
Medgyesén. Nagypiac 8.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát ékszeres,
órák és szemüvegekben. Különösen fel-
hívja az uriközönség figyelmét órák és

ékszeres javítására és mindennemű átalakítására. —

Elkészít sajátkezűleg gyorsan, pontosan és a legkényesebb igényeknek is
megfelelően minden e szakmába vágó munkát szolid árak mellett. 431 8—13

Saját készítményü jegy-gyűrűiben igen nagy választék!

SINGER

„66“

a 20-ik század
varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben
vagy azok ügynökei után
vásároljunk.

Singer Co. varrógéprészvénytársaság
Segesvár, Bajor-utca 22. szám.

Képviseli Medgyesén: 391 16—26

HACK FERENC, mechanikus, Maricska-utca 14-15.

